

Džoto di Bondone Svētā Jāzepa sapnis

Sirsnīgi sveicieni no Pr. Alberto Sančesa Leones Svēta Jāzepa Svētkos visiem RARZI studentiem, docētājiem un darbiniekiem.

Steigsimies pie Jāzepa, bet caur Viņu pie Marijas; bet līdz ar abiem kopā steigsimies pie Jēzus. Satveriet cieši Jāzepa un Marijas roku. Tad Jūs redzēsiet Jēzu.

Dārgie RARZI studenti, docētāji, darbinieki,

sirsnīgi sveicieni no Spānijas. Šodien svētā Jāzepa svētku priekšvakarā vēlos kopā ar jums savās pārdomās būt kopā ar šo svēto, jo Jāzeps ir ļoti labs piemērs katram no mums. Viņš apvieno svētumu un apdomību. Kā zināms, apdomība ir svarīgākais no morālajiem tikumiem. Senie grieķi to sauca par „*auriga virtutum*”, visu pārējo tikumu vadītāju. (Zīmīgi, ka vārds *auriga* senajā Romā tika attiecināts un pajūga važoni - cilvēku, kas vadīja zirgu ratus karā gaitās vai ratu sacensībās Romas cirkā).

Kāpēc apdomība ir tik svarīga? Apdomība ir „praktiskā prāta tikums”, kas palīdz izšķirties par labu rīcību. Atcerēsimies, ka rīkoties apdomīgi nenozīmē rīkoties lēni vai nedroši. Reizēm īstā apdomība prasa ātru un nekļūdīgu rīcību šeit un tagad. Apdomības tikums mums palīdz apzināties, kāda ir realitāte patiesībā. Tad mēs spējam uzstādīt pareizos rīcības mērķus (sev un citiem) un tad izvēlēties pareizos līdzekļus šo mērķu sasniegšanai.

Primārais visā lēmumu pieņemšanas procesā ir skaidra izpratne par realitāti. Lietas un cilvēki ir tādi, kādi tie ir. Realitāte nav atkarīga no mūsu subjektīvajiem priekšstatiem. Cilvēks var uzzināt patiesību kontaktā ar realitāti. Un, uzzinot patiesību, mēs varam labi rīkoties. Citādi būtu grūti darīt labo, ja nezinām, kādi ir cilvēki, kas viņiem vajadzīgs, kādas ir viņu iespējas.... Lai rīkotos labi, pirmā lieta, kas nepieciešama, ir zināt patiesību, apzināties objektīvo realitāti.

Ir cita rīcības teorija, kas ir ļoti izplātīta: pienākumu ētikas morālisms, kas uzsver nepieciešamību apzināties savus pienākumus, bet vadoties pēc „pienākumu kodeksa” vai pienākumu saraksta, nevis skatoties uz realitāti, uz lietu un personu būtību. Morālisms lauž saikni starp “realitāti-patiesību-rīcību”, koncentrējoties tikai uz “rīcību”. Morālisms ir arī saistīts ar “voluntārismu”. Voluntārais cilvēks domā: „man jādara tas un tas, jo tā vajag, tā ir paredzēts, tā ir rakstīts”. Viņš vai viņa neiedziļinās lietu būtībā, nemēģina saprast, kāpēc tā ir.

Svētā Jāzepa attieksme bija citādāka: Jāzeps sevi pilnībā ieliek Dieva rokās, bet viņš vienmēr mēģina saprast notikumu jēgu: tā viņš varēja saņemt no Dieva to, kas ir patiesa gudrība, Dieva darbu izpratnes dāvanu. Šādi viņš pamazām iemācījās, ka pārdabiskajiem nodomiem piemīt dievišķa loģika, kas dažreiz ir pretrunā ar cilvēku plāniem. Tātad, ir svarīgi pārdomāt par savu dzīvi un saviem lēmumiem Dieva priekšā. Tāpēc ir svarīgi veltīt sarunai ar Dievu nepieciešamo laiku.

Gudrais, viedais ir tas, kurš visas lietas uztver to patiesajā gaismā, un nepakļaujas subjektīvismam vai sevis ietekmēšanai. Apdomība palīdz katrā brīdī izšķirties par to, kas mums ir patiesi labs, un izvēlēties piemērotāko veidu vai līdzekļus, lai to īstenotu. Kā mēs redzējam, apdomība ir svarīga katra cilvēka dzīvē. Tāpēc lūgsim Kungam šo tikumu! Tāpat aicināsim cilvēkus, kas lūdz jūsu padomu, būt apdomīgiem.

Parasti izšķir 3 posmus apdomīgo lēmumu pieņemšanā: 1-situācijas izpēte (vai datu vākšanu, vai pūles „klausīties visus zvanus”); 2-lēmumu pieņemšana; un 3-lēmumu īstenošana. Ir labi apzināties grūtības, kas var parādīties katrā posmā.

1. Situācijās izpētē galvenās grūtības visbiežāk saistās ar pārsteidzību, slinkumu, garīgo vājumu, kas traucē apzināties savas rīcības sekas. Tā rodas vēlme vadīties no spontānām izjūtām. Neapdomīgs cilvēks neprasis padomu, bet drīzāk paļausies tikai uz saviem uzskatiem.

Vīram

it īpaši ir svarīgi vienmēr prasīt

sievas viedokli

tajā, kas attiecas uz ģimenes lietām, bērnu audzināšanu... Protams, gaisma un padoms jāprasa arī Dievam lūgšanā. “Jāzeps, uzmodies no miega, darīja tā, kā Kunga eņģelis bija viņam pavēlējis” (Mt 1, 24).

Seko jiet Jāzepa piemēram vai vērsieties pie Dieva lūgšanā, lai saprastu, kā labāk pārvarēt kādu problēmu! Pavaicā jiet sev, vai es ņemu vērā to cilvēku viedokli, kas mani mīl? Vai esmu apdomīgs un neizdaru sasteigtus spriedumus? Vai protu ieklausīties visos viedokļos, pirms veidoju savējo?

2. Lēmumu pieņemšanā ir citas grūtības: bailes, kas liek atlikt lēmumu uz vēlāku laiku; egoisms, kas liek izvēlēties sev izdevīgāko, nevis to, kas ir labākais; dusmas vai lepnība, kas neļauj skaidri redzēt loģisko secinājumu, jo varbūt padoms nācis no cilvēka, ar kuru neesam labos draugos... Tad, jāveicina sevī šādu attieksmi: Kungs, es būtu gatavs darīt tā vai tā, ja tu to gribi (kā Jēzus Ģetzemanes dārzā: *Viņš aizgāja no tiem sāņus akmens metiena attālumā un, ceļos nometies, lūdza Dievu: "Tēvs, ja tu gribi, ņem šo bļķeri prom no manis, tomēr lai notiek nevis mana, bet Tava griba."*

Šādai rīcībai ir nepieciešams spēcīgs raksturs kā Svētajam Jāzepam: ***Jāzepa spēcīgā personība Evaņģēlija stāstos izceļas: viņš nekad dzīves priekšā neparādās kā bikls vai bailīgs cilvēks; tieši pretēji – viņš zina, kā cīnīties ar problēmām, tikt galā ar sarežģītām dzīves situācijām un ar atbildību un uzņēmību veikt viņam uzticētos uzdevumus.***

Raksturs ir apvienojams ar pazemīgu attieksmi: piemēram, apzināties savu ierobežotību, un pateikties Dievam par sievu (vai par vīru), cienīt, *apbrīnot*

viņu vienmēr vairāk. Pavaicāsim sev,

vai es cenšos nekritizēt savu sievu (vai vīru) un nemazinu viņas autoritāti bērnu priekšā?

2. Lēmumu īstenošanā ir citas grūtības: mēs viegli aizmirstam savus lēmumus, jo pietrūkst laika tos īstenot. Mēs ķeramies pie citas nodarbošanās, kas ir vieglāka, mainām lēmumu, jo sastopamies ar grūtībām, kuras neesam paredzējuši... Ļoti bieži izrādās, ka mēs neesam bijuši pietiekami godīgi vai uzticīgi. Mūsu pastāvībai traucē arī sabiedrības spiediens mainīt ātri savus lēmumus, meklēt izdevīgāko. Šobrīd sabiedrībā cilvēki nevēlās uzņemties ilgtermiņa saistības un atbildību, jo tas mazinot viņu brīvību. Svētais Jānis Pāvils teica, ka tikai Jēzū mēs varam izprast cilvēku: mēs varam visu Jēzū, nevis vieni paši. Pārdomāsim, vai tad, *kad Dieva klātbūtnē esmu pieņēmis kādu lēmumu, es to īstenoju līdz galam, paļaujoties uz Dieva palīdzību?*

Mēs

visu varam Dievā, kopā ar Dievu. Piemēram, bērnu audzināšanā, mums vajag nevis pakļauties ārējam spiedienam, bet rīkoties ar ticību Dievam un apdomību, kā Svētais Jāzeps:

Viņa paklausība maz līdzinās tai, kāda ir cilvēkam, kas ļauj notikumiem valdīt pār sevi. Jo kristīgā ticība radikālā veidā ir pretrunā ar konformismu vai iekšējo pasivitāti un apātiju.

Kristiešiem apdomība ved uz svētumu, mēs saprotam, ka apdomīgākais lēmums ir censties darīt visās lietās Dieva gribu. ***Jāzeps patiešām bija vienkāršs cilvēks, kam Dievs uzticējās, lai veiktu lielas lietas. Visus savas dzīves notikumus viņš prata dzīvot tā, kā Kungs viņam prasīja. Tādēļ Svētie Raksti cildina Jāzepu, sakot, ka viņš bija taisns [...] Dzīvot no ticības: Svētais Jāzeps šos vārdus, kas vēlāk apustulim Pāvilam tik bieži kļuva par vielu meditācijai, piepildīja pārpārēm. Bez rutīnas un bez formālisma, spontāni un dziļi viņš***

īsteno Dieva gribu [..]Tas, kurš dzīvo no ticības, var sastapties ar grūtībām, cīņu, sāpēm, pat rūgtumu, bet nekad ar mazdūšību, nomāktību, jo viņš zina, ka viņa dzīve ir noderīga, zina, kādēļ ir nācis virs zemes.

Un lai būtu svētam un apdomīgam, vajag lūgties: ***svētais Patriarhs ir arī iekšējās dzīves skolotājs, jo viņš mums māca pazīt Jēzu un dzīvot ar Viņu un mums liek atklāt, ka mēs piederam Dieva ģimenei. To visu svētais Jāzeps mums māca kā ikdienišķs cilvēks, kāds viņš bija, – ģimenes tēvs, strādnieks, kas ar savu roku darbu pelnīja iztikai.***

Tā lūgšanas dzīve nav domāta tikai „atvaļinājuma laikam” vai „brīvdienām”. Pats darbs jau ir lūgšanas veids, ja mēs to veltam Dievam, ja mēs to cenšamies izpildīt pēc iespējas labāk, ja mēs cenšamies profesionāli kalpot citiem, sabiedrībai Dieva mīlestības dēļ.

Svētīgu Gavēņa laiku!

ASL